

Иван Вазов

Г. Докузмерджанов на
капъните
(Разговор, зачут от една стена)

Влажен, дъждовен ден.

В коридора на министерството тъмно, пълно с просители, с усърнали и плахи лица.

Час по час разсилният отговаря:

– Господин министърът не приема, зает е.

– Но днес е приемен ден! – забележават някои.

– Не приема! – отговаря рязко разсилният със съзнанието, че стои по-високо от всичките тия ождници хора.

Потропват някои на една друга врата, зад която е писалището на друго едно второкласно божество, главният секретар.

Но и той не приема.

Един дебел господин с голям кожух и черна астраханска шапка минава из коридора, разтиквайки другите небрежно, почуква на секретаревата врата и без да чака отговор, влазя.

* * *

Главният секретар седи пред купове книжа. Една бръчка по челото. Той пита недоволен влезлият кой е и какво желае.

– Народен представител, Пармаклиев! – назовава се гостът с достойнство.

Секретарят става, подава ръка на госта и го поканва да седне на едно кресло.

– С една молба идем до вас, господин секретарю – зима думата гостът; но самоуверения, смел и повелителен поглед показва, че не с молба, а със заповед иде.

– В какво състои работата?

Г. Пармаклиев обажда, че ходатайствува да се даде известна служба в едно учреждение в гр. П. на едно лице.

– Но тая служба не е вакантна – отговаря секретарят.

– Нищо, направете я вакантна.

– Невъзможно! Господин Икономов е един от най-добросъвестните ни чиновници.

– Това нищо не значи – казва Пармаклиев, като запалва цигарото си.

Секретарят вижда, че има работа с някой влиятелен представител на народа.

– Можем да видим другаде някъде...

– Не, непременно там.

– Как викаха лицето, което препоръчвате?

– Павел Докузмерджанов.

Секретарят се почеса по тила, като да си припомни.

– Ах! Докузмерджанов! – извика той живо. – Но аз го знам... Той беше изпъден от служба преди време за пиянствуване и разврат, да?

– Не знам, той е почтен човек – отговори троснато, с недоволен вид Пармаклиев.

– Доколкото помня, той беше съден за злоупотреблиение по-после, за злоупотреблиение на държавни суми?

Депутатът мълчеше.

– Нали е същият – подзе секретарят, – който беше съден и осъден на затвор за изнасилване едно дете?

– Но делото още не е решено, то е в Касацията сега...

– По-рано, ако не се лъжа, г-н Докузмерджанов беше осъден окончателно за друго престъпление, за убийство, мисля, с лишение от граждански и политически права. За това писваха и вестниците.

– Нищо не значи. Нека си дрънкат... Те дрънкат всичко.

– Но той е опозорен!

– Какво разбирате: опозорен?

Секретарят не отговори, а само погледа зачудено народния представител.

– Свободен ли е сега?

– Да, помилван е.

Секретарят скръсти ръце и си опря устата на тях.

– Такава личност по никой начин не може да бъде държавен служител – продума той решително.

– Но аз искам, защото именно ще бъде полезен на държавата, както е бил полезен.

Сардоническа усмивка дигна края на горнята устна на секретаря.

– Как?

Пармаклиев стана с тържествен вид.

– Тия, дете ги изброихте, са вятър – каза той. – Но ако ги турите тях и толкова още на едната капъна, а на другата едничка само заслуга на Докузмерджанова – заслугата ще надтегне.

И Пармаклиев гледаше вторачено, почти нагло, в очите на секретаря.

– Заслуга?

– Да!

– Каква заслуга?

– Такава, каквато вий с всичките си науки и философии не можете

пренесе на държавата.

– Възможно е.

– Уверявам ви.

– Но коя е?

– В деня на избора ми тоя лош за вас Докузмерджанов доведе приурните седемстотин и седемдесет избиратели! Седемстотин и седемдесет избиратели, чувате ли? Това е нещо, г-н секретарю. Аз му обещах и трябва да изпълня думата си.

– Разбирам. Но даже и да примижим, не можем да го назначим, и никъде по нашето ведомство.

– Я ми кажете защо?

– Той няма ценза...

Пармаклиев скокна гневен.

– Ценза, ценза!... Той носи на челото си ценза!... Седемстотин и седемдесет души! Това му е цензът!... Идете вий да съберете седем души!...

– Нищо не мога, законът е ясен... Аз се не наирам да докладвам за него. Явете се при господин министъра самички. Чини ми се, че и той знае за Докузмерджанова.

– И тъй ще да сторя, господин секретарю, и съжалявам, че гледате много тясно. Държавните интереси за вас не значат много.

И той стана.

– Длъжен съм да ви предупредя, че г. министъра не приема сега. Вратата му е затворена за всички.

– Пред мен ще се отвори! Сбогом.

– Сбогом.

Пармаклиев излезе.

* * *

Секретарят дълбоко се замисли. Не първи път беше слушал неуместни ходатайства, но такава чудовищност не бе слушал. Не се мина дълго време и звънецът на телефона издрънка. Той доближи до апарата.

– Какво заповядате, господин министре?

– Пригответе веднага приказа за назначението на г. Докузмерджанова.

– А Икономов?

– Да се уволни!

– Но той е един от най... добрите ни чиновници!

Телефонът не отговори вече.

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Надежда Владимирова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5023>]